

Vili Perveli NIKOLOV

„Un spectacol bun e un vis frumos”

Vili Perveli Nikolov s-a născut în Bulgaria, la Vidin, pe 4 mai 1957, într-o familie în care, pe linia maternă, strămoșii i-au fost vlahi de la sud de Dunăre. A absolvit Facultatea de Arte din Plovdiv, secția actorie, în 1983, și Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică din București, Facultatea de Regie, la clasa profesoarei Cătălina Buzoianu, în 1998. În timpul facultății a pus în scenă următoarele spectacole: *Domnul Puntila și sluga sa Matti* de Bertolt Brecht, prezentat la Festivalul Artei Medievale de la Sighișoara și Gala Tânărului Actor de la Costinești în '95; *Slugă la doi stăpâni* de Goldoni, selectat la Festivalul de Regie de la Slobozia în '96; *Noiembrie și puțină iarbă* de Antonio Gala; *Femeia mării* de Ibsen; *Îmblânzirea scorpiei* de Shakespeare; *Cu ușile închise* de Sartre.

La Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași a montat *Așteptându-l pe Godot* de Samuel Beckett, *Cine ajunge sus la fix?* de Dumitru Solomon, *Fata fără zestre* de Ostrovski, *Ultima noapte a lui Don Juan* de Tudor Popescu și *Ursul* de Cehov, spectacol care a obținut Marele premiu „Radu Stanca” și premiul pentru cei mai buni actori, acordat Roxanei Păun-Trifan și lui Nicolae Ionescu la Festivalul Național de Teatru Studentesc de la Sibiu, în 1999; la Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani a pus în scenă *Bădăranii* de Goldoni; la Teatrul Dramatic din Vidin – *Canibalii după În largul mării* de Sławomir Mrożek; la Teatrul Valah din Giurgiu – *Transfer de personalitate* de Dumitru Solomon; și, recent, la Teatrul Mic din București – *Cimitirul păsărilor* de Antonio Gala.

Costin Manollu: *Care sunt primele dumneavoastră amintiri despre lumea teatrului?*

Vili Perveli Nikolov: „Copilăria este patria omului” spune Antonio Gala în piesa *Cimitirul păsărilor*. La grădiniță veneau actori-păpușari, și cred că atunci m-am îndrăgostit de teatru. Îmi place foarte mult să mă joc și cred că un om de teatru trebuie să se joace până la bătrânețe.

C.M.: *De ce ați vrut să deveniți actor?*

V.P.N.: Îmi plăcea să merg la teatru cu mama mea. Așteptam să se tragă cortina și să se întâmple un basm, o poveste, un Shakespeare, un Cehov. Misterul teatrului – ceea ce se întâmpla pe scenă și cu mine ca spectator – m-a atras foarte tare.

C.M.: *Care sunt spectacolele sau filmele care v-au rămas în memorie din anii adolescenței?*

V.P.N.: În adolescență, la Sofia, am văzut un spectacol după Tolstoi, montat de marele regizor rus Tovstonogov. Un spectacol pe care n-am să-l uit toată viața. Atunci am înțeles ce înseamnă școala rusă de teatru. De asemenea, mi-au plăcut filmele lui Alfred Hitchcock. Momentele lor de suspans, muzica.

C.M.: *Care a fost pentru Vili Perveli Nikolov primul contact direct cu teatrul profesionist?*

V.P.N.: În timpul liceului, la Vidin, am lucrat un colaj de texte shakespeariane cu un actor, Edmond Grozdanov, care m-a pregătit, m-a format pentru actorie. Atunci mi-am dat seama ce e teatrul profesionist.

De la Edmond am învățat că teatrul nu e numai profesie, ci mai ales iubire. Edmond mi-a zis: „În momentul când nu vei mai iubi teatrul, el te va părăsi“.

C.M.: *Cum este școala de teatru din Bulgaria? Cum sunt examenele de admitere? Sistemul e asemănător cu cel din România?*

V.P.N.: Sunt mari asemănări, pentru că ambele școli de teatru, din România și Bulgaria, au fost influențate de școala de teatru rusă. A fost un lucru bun, pentru că și acum teatrul rus este unul de înalt nivel. Actorii români și actorii bulgari sunt foarte buni. Există și deosebiri. Actorul bulgar are multă vână, are temperament, are energie. Actorul român are aceste calități și, în plus, gândește pe scenă. Sunt extraordinari actorii care pot să armonizeze pe scenă gândirea și simțirea.

C.M.: *Cum ați ajuns să studiați regia de teatru în România?*

V.P.N.: S-a ivit o bursă la Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică din București. Am câștigat concursul și de atunci a început o altă etapă în viața mea. Am avut noroc. Am întâlnit-o pe doamna Cătălina Buzoianu, o profesoară extraordinară. Ne-am înțeles foarte bine. Sper să nu o dezamăgesc prin ceea ce fac.

C.M.: *Care au fost alte întâlniri importante pentru dumneavoastră, cu ce profesori, cu ce actori, cu ce oameni de teatru?*

V.P.N.: Am avut profesori foarte buni. Mi-amintesc, fie-i țărâna ușoară, de profesorul de scenografie Dan Jitianu. Nu ne învăța numai scenografie, ci și regie, povestindu-ne cum a lucrat cu regizorii, mai ales cu Alexandru Tocilescu. Ne vorbea și despre importanța muzicii. Ne-a spus: „Nu muzica, ci muzicalitatea spectacolului e foarte importantă“. De asemenea, îl prețuiesc pe domnul Virgil Petrovici, profesorul de ecleraj. La Teatrul Național din Iași, unde am început să lucrez din anul IV, am întâlnit actori minunați, precum Florin Mircea, Emil Coșeru, Petru Ciubotaru. Mai recent, cu ocazia montării spectacolului *Fata fără zestre* de A.N. Ostrovski, am lucrat cu o mare actriță: Mihaela Arsenescu-Werner. Desigur, a fost important și lucrul cu colegii mei de promoție. Am făcut spectacole și am fost împreună la Sighișoara, la Costinești. Din păcate, n-am mai lucrat cu ei după terminarea facultății.

C.M.: *Ce vă influențează opțiunile, care sunt criteriile dumneavoastră atunci când vă opriți asupra unui text pe care vreți să-l montați?*

V.P.N.: E o taină. În timpul lecturii unui text dramatic, se întâmplă ca textul să te ațuce de gât și să nu-ți mai dea drumul. Așa s-a întâmplat cu piesa *Cimitirul păsărilor* de Antonio Gala, pe care am descoperit-o în urmă cu șapte ani în revista „Secolul XX“. Iată că montez această piesă la Teatrul Mic din București, cu actori mari, în frunte cu doamna Olga Tudorache, cea mai mare actriță pe care am avut prilejul s-o cunosc. Repetițiile cu doamna Olga Tudorache au fost ca un vis pentru mine, un vis din care n-aș fi vrut să mă trezesc.

C.M.: *Care este dramaturgul dumneavoastră preferat, de dramaturgia cărui scriitor vă simțiți mai apropiat?*

V.P.N.: Ca să nu supăr nici un dramaturg, voi spune un singur nume: Shakespeare.

C.M.: *Aveți un program, anumite piese de teatru pe care vreți neapărat să le puneți în scenă?*

V.P.N.: Da. Am 10, 20, 30 de texte pe care aș vrea să le montez. Un regizor depinde însă de opțiunile repertoriale ale directorilor de teatru, de banii care există pentru producții. Din păcate, nu am un impresar care să se ocupe de programul meu, astfel încât să știu ce și unde voi lucra în următorii doi-trei ani și să mă gândesc doar la spectacole.

C.M.: *Dramaturgii români se plâng adesea că nu sunt suficient jucați. Care este situația în Bulgaria?*

V.P.N.: La fel ca în România, după 1989, dramaturgia autohtonă a fost uitată timp de câțiva ani. Între timp, au început să apară dramaturgi noi. Unul dintre ei, Hristo Boicev, a luat de curând un premiu pentru piesa *Colonelul pasăre*, un text foarte bun. Eu sunt foarte dornic să pun în scenă piese noi. Mă bucur că

I-am cunoscut pe regretatul Tudor Popescu și că am montat *Ultima dragoste a lui Don Juan* la Iași. De asemenea, am făcut două spectacole cu texte scrise de Dumitru Solomon, care mi-a fost profesor de dramaturgie în anul I. E foarte plăcut să poți colabora cu dramaturgii.

C.M.: *E bine ca un regizor să fie angajatul unui teatru?*

V.P.N.: Sunt de părere că un regizor nu trebuie să fie angajat într-un teatru, pentru că în câțiva ani riscă să ajungă precum o apă stătută. Regizorii trebuie să se miște, să întâlnească actori diferiți. Desigur, e bine să existe o echipă, cu care pot fi duse la îndeplinire câteva proiecte, dar apoi schimbarea e necesară. Altfel se naște stereotipia.

C.M.: *În ce măsură presa de specialitate, critica teatrală poate influența traiectoria profesională a unui regizor?*

V.P.N.: Într-o mică măsură. Desigur, nimeni nu e scutit de eșecuri. Un regizor știe foarte bine când i-a reușit un spectacol și când nu. Esențial e ca ștacheta să nu coboare sub un anumit nivel. Criticul de teatru face parte din familia teatrului. La facultate, am lucrat cu doamna Ludmila Patlanjoglu și un sfat bine intenționat, o părere de la un critic competent sunt întotdeauna în ajutorul regizorului. Citind o cronică de teatru, profesionismul unui critic se vede imediat. Nu cred însă că aceeași exigență trebuie manifestată și față de spectacolele de la Teatrul Național din București sau de la Teatrul „L.S. Bulandra”, și față de cele de la Giurgiu, Tulcea sau Turda.

C.M.: *Un concurs, o audiție este o formă potrivită pentru alegerea unui actor?*

V.P.N.: Audiția nu-mi place. Mi se pare o formă de concurs neconcludentă. Prefer să văd actorii în alte spectacole și abia apoi să-i aleg pe cei care mi se par potriviți pentru spectacolul pe care urmează să-l fac. Până acum așa am procedat. De exemplu, pentru *Cimitirul păsărilor* aveam nevoie de o actriță foarte tânără, care să aibă aerul unei adolescente. Am fost și am văzut mai multe spectacole la Studioul „Casandra” al Universității Teatrale și Cinematografice și apoi am ales-o pe Angela Munteanu, care e studentă în anul IV. Imediat după intrarea ei pe scenă, în spectacolul *Lecția de engleză*, i-am șoptit scenografului Nicolai Mihăilă: „Pe ea o căutam”.

C.M.: *Care trebuie să fie relația regizor-actor în timpul repetițiilor?*

V.P.N.: Eu mă îndrăgostesc de actorii cu care lucrez. Atmosfera în timpul repetițiilor trebuie să fie ca într-o familie în care relațiile sunt cordiale. Slavă Domnului, până acum așa a fost.

C.M.: *Dintre actorii români de azi, către cine se îndreaptă simpatia dumneavoastră?*

V.P.N.: În primul rând către actorii foarte mari care joacă în spectacolul cu piesa *Cimitirul păsărilor*. Olga Tudorache, o actriță cu o generozitate imensă, Mitică Popescu, Dan Condurache, Adriana Șchiopu și Mihai Bica, despre care cred că va face o carieră importantă în teatrele bucureștene. Aș vrea să am ocazia să lucrez cu actori precum Valeria Seciu, Ștefan Iordache, Gheorghe Dinică, Alexandru Repan, Victor Rebengiuc, Mircea Albulescu, dar cine n-ar vrea să lucreze cu ei? Mi-ar plăcea să mă pot întâlni și cu actorii tineri și talentați din generația mea.

C.M.: *Vă gândiți la reacția publicului atunci când pregătiți un spectacol, la succesul sau insuccesul unui personaj sau al unei scene?*

V.P.N.: Întotdeauna mă gândesc la public, dar nu fac spectacole pentru un anumit public. Dacă spectacolul e bun, orice spectator îl va înțelege și-l va aprecia.

C.M.: *V-ați răspuns vreodată la întrebarea: „ce sens are teatrul acum, în lumea în care trăim“?*

V.P.N.: Teatrul e un pas spre altceva. Un spectacol bun e un vis frumos, unul prost e un coșmar.